

INFORMATIE VOOR GASTGEZINNEN VAN OEKRAÏENSE OORLOGSVLUCHTELINGEN

Het traject van een vluchteling

Mensen komen aan

De vluchteling komt aan in België

Noodopvang

De federale overheid biedt een eerste noodopvang.

Registratie

De federale overheid registreert de vluchteling als 'tijdelijk ontheemde'

Crisishuisvesting

De vluchteling krijgt een crisishuisvestingsplaats zoals opvang bij particulieren.

Duurzame huisvesting

De vluchteling heeft verblijfsrecht in ons land en dus recht op duurzame huisvesting.

Verblijfsrecht: de opties

Er zijn drie opties voor vluchtelingen uit Oekraïne. Twee die we al kennen van voor het uitbreken van de oorlog in Oekraïne: kort verblijf en verzoek internationale bescherming. Nu is er een nieuwe optie: het bijzonder statuut tijdelijk ontheemde. Daarnaast blijven ook andere opties zoals een gezinshereniging mogelijk.

De mogelijke opties voor oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne zijn onderstaande waarvan optie 3 het meest aangewezen is:

1. Kort verblijf

De vluchtelingen gaan naar de gemeente voor een aankomstverklaring die zorgt voor een 'legaal kort verblijf'. Deze groep kan vaak terecht bij familie of vrienden en heeft dus geen acute opvangnood.

2. Internationale bescherming (= een asielaanvraag)

De vluchtelingen dienen een verzoek internationale bescherming in (= een asielaanvraag). Dat raden we momenteel af. Het is juist de bedoeling om de Oekraïense vluchtelingen uit de procedure van Verzoek Internationale Bescherming (VIB) te houden. We adviseren om het bijzonder statuut Tijdelijk Ontheemde aan te vragen: zie optie 3 .

Fedasil deelt flyers in het Engels en in het Oekraïens uit aan vluchtelingen die naar het aanmeldcentrum komen, Daarin wordt afgeraden Verzoek Internationale Bescherming in te dienen, maar te wachten op het bijzonder statuut Tijdelijk Ontheemde. Als het nodig is, kan de vluchteling later nog een verzoek VIB indienen.

3. Tijdelijk Ontheemde

De Europese Unie activeerde op 3 maart 2022 het bijzonder statuut Tijdelijk Ontheemde. Omdat de procedure 'Internationale Bescherming' veel te lang duurt en er onvoldoende opvangplaatsen zijn binnen dit systeem. Vandaar dat we ook deze optie 3 aanbevelen: deze procedure

verloopt immers sneller.

Bij het statuut 'Tijdelijk Ontheemde' wordt de vluchteling ingeschreven in het vreemdelingenregister en krijgt een elektronische A-kaart. Door de A-kaart krijgt de vluchteling rechten: financiële steun, het recht om te werken, een aansluiting bij een ziekteverzekering, een groeipakket ... De A-kaart is 1 jaar geldig en verlengbaar tot maximaal 3 jaar.

De procedure voor toekenning statuut tijdelijk ontheemde

1. Registratie in Brussel

De vluchtelingen die een statuut 'Tijdelijk Ontheemde' willen, moeten zich persoonlijk registreren in Brussel Expo, Paleis 8 (Heizel). Dus niet meer in het vroegere Jules Bordet Ziekenhuis in Brussel.

Het registratiecentrum is 7 dagen op 7 open van 8.30 tot 17.30 uur en is bereikbaar met de metro: lijn 6, halte Heizel. Vluchtelingen die zich al registreerden in het Jules Bordet Ziekenhuis, moeten niet opnieuw naar Brussel Expo.

2. Wat moet je meenemen naar de registratie?

Oekraïense identiteitsdocumenten met een foto, zoals een biometrisch paspoort, identiteitsbewijs, etc. Dienst Vreemdelingenzaken lichtte het Oekraïense consulaat in dat er vluchtelingen attesten gaan aanvragen.

3. Eerste screening

Tijdens de registratie gebeurt er een eerste herkomst- en veiligheidscheck.

4. Attest Tijdelijke Bescherming

Is er voldaan aan de toekenningsvoorwaarden, dan krijgt de vluchteling een attest van tijdelijke bescherming. Hiermee moet hij naar de gemeente die hem een elektronische A-kaart geeft die één jaar geldig is.

5. **Wat doet de gemeente?**

Wij geven eerst 'Bijlage 15' in afwachting van de elektronische A kaart. We controleren ook de opvangplaatsen aangeboden door gastgezinnen én schrijven de vluchtelingen in het vreemdelingenregister in.
Zie punt Schrijf ik Oekraïense vluchtelingen in op mijn adres?

6. **Noodopvang door Fedasil**

Fedasil zorgt voor 1 of 2 nachten noodopvang in Brussel.

7. **Soepele controles**

In principe reizen alleen Oekraïners met een biometrisch paspoort visumvrij. Door de oorlog controleren de grensautoriteiten soepel en aanvaarden ze ook andere identiteitsdocumenten. Binnen het Schengengebied zijn er geen controles.

Het recht op een (equivalent) leefloon

Enmaal de registratie in Brussel is gebeurd, heeft de vluchteling recht op een equivalent leefloon. De vluchteling doet de aanvraag bij een maatschappelijk werker van het OCMW die deze aanvraag verder opvolgt. Die maakt een dossier op dat ter goedkeuring voorgelegd wordt aan het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst. Na de goedkeuring van het dossier kan het leefloon uitbetaald worden.

Het maandelijks leefloon bedraagt:

- voor een samenwonende: 729,20 euro
- voor een alleenstaande: 1.093,80 euro
- voor een persoon met gezin ten laste: 1.478,22 euro

In afwachting van de toekenning en de eerste uitbetaling, voorziet het OCMW van Wetteren een financiële steun met wekelijks leefgeld voor een maximale periode van 4 weken. Dat is ruim voldoende om ondertussen alle nodige administratieve stappen te zetten.

Het wekelijks leefgeld bedraagt:

- Alleenstaande volwassene of gezinshoofd: 70 euro/week
- Elke bijkomende +15-jarige: 55 euro/week
- Elke bijkomende -15-jarige: 31/week

Schrijf ik de Oekraïense vluchtelingen in op mijn adres?

Ja, vanaf 22 maart 2022 wordt de code LOG 06 “tijdelijke bescherming” IT 141 in het rijksregister geactiveerd.

De vluchtelingen worden vanaf die datum met die speciale code ingeschreven op het opvangadres. Zo is het voor alle instanties duidelijk dat het gaat om tijdelijke opvang. Ze maken administratief dus geen deel uit van het kerngezin dat al op het adres woont. Hun verblijf heeft dus geen impact op het inkomen van gastgezinnen (b.v. werkloosheids- of ziekte-uitkering).

Wat met de aansluiting bij het ziekenfonds?

Als de vluchteling een A-kaart heeft, kan hij zich inschrijven bij een ziekenfonds naar keuze.

Wat in afwachting van de A-kaart?

Als de vluchteling nog geen A-kaart heeft en dringende medische zorgen of dringende medicatie nodig heeft, dan kan de maatschappelijk werker van het OCMW een medische kaart afleveren. Met die medische kaart kan hij op consultatie bij de huisarts of bij de specialist en kan hij in de apotheek de voorgeschreven medicatie afhalen. De dokter en de apotheek sturen hun kosten rechtstreeks naar het OCMW van Wetteren.

Is er een vergoeding voor het gastgezin?

De overheid voorziet geen vergoeding voor de opvang binnen het gastgezin.

Wij raden aan om te werken met een bezettingsovereenkomst tussen het gastgezin en de vluchteling(en). In de bezettingsovereenkomst worden een aantal afspraken en een maandelijkse bezettingsvergoeding vastgelegd voor het onderdak. We stellen voor om de eerste maand geen vergoeding aan te rekenen.

De voorziene bezettingsvergoeding is afhankelijk van de grootte van het gezin dat wordt opgevangen:

- 1 persoon: 200 euro/maand
- 2 personen: 250 euro/maand
- 3 personen: 300 euro/maand
- 4 personen: 350 euro/maand

Dus telkens 50 euro per extra opgevangen persoon.

Het OCMW houdt de vergoeding af van het toegekende equivalent leefloon en stort het door aan het gastgezin. Als er geen bezettingsovereenkomst is, dan moet het OCMW sowieso de kost van het 'voordeel in natura' bepalen en in rekening brengen bij de toekenning van het equivalent leefloon.

Kunnen Oekraïense vluchtelingen hier onderwijs volgen?

Ja, ze hebben recht op onderwijs. Het departement Onderwijs van de Vlaamse Overheid maakt een plan op. Zodra daar meer informatie over komt, zullen we daarover communiceren.

Kunnen Oekraïense vluchtelingen werken in België?

Ja, ze kunnen werken in België van zodra ze een A-kaart hebben. Ze moeten geen arbeidskaart hebben of andere toelatingen om te werken.

Kunnen Oekraïense vluchtelingen een woning huren?

Ja, als ze een A-kaart hebben kunnen ze een woning huren op de private huurmarkt. Ze kunnen zich ook inschrijven bij het sociaal verhuurkantoor en bij de sociale huisvestingsmaatschappij.

Zijn Oekraïense vluchtelingen gevaccineerd tegen COVID?

De meeste Oekraïners hebben twee vaccins gehad. Vluchtelingen die nog een boostervaccin wensen of die nog niet gevaccineerd zijn, kunnen na afspraak terecht voor een vaccin in het vaccinatiepunt in Merelbeke (oud rusthuis in de Kloosterstraat).

Verzekering

Er lopen onderhandelingen met Ethias om een verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid te bekommen voor de vluchtelingen en de gastgezinnen.

Wat verwachten wij van de gastgezinnen?

- Basis: bed, verwarming, internet ... voor een periode van 3 maanden.
- Hulp bij administratie:
 - Aansluiten bij mutualiteit
 - Openen van een zichtrekening
- Begeleiding bij oriëntatie en integratie:
 - Zoektocht huisarts
 - Kennismaking met dagelijks leven in Wetteren/Vlaanderen/België
 - Kennismaking met het aanbod sport, cultuur ... Er is tussenkomst mogelijk vanuit OCMW (Uitpas met kansentarief)

Niet-begeleide minderjarigen

Jongeren worden aangemeld bij Pleegzorg die de procedure opstart voor opvang en verblijf.